

VILNIAUS PENTAGRAMA

Pamokos medžiaga
2024-spalis

Pagrindinės temos

Istorija:

- Pentagramos simbolis įvairiose kultūrose (Senovės Graikija, Babilonas, krikščionybė, masonai).
- Pentagramos atsiradimas Vilniuje: legendos, istoriniai faktai.
- Pentagramos reikšmės kaita laikui bėgant.

Mitologija ir simbolika:

- Pentagrama kaip apsaugos simbolis.
- Pentagramos ryšys su žmogumi, kosmosu.
- Vilniaus pentogramos specifinė simbolika.

Menas ir architektūra:

- Pentagramos motyvai Vilniaus architektūroje.
- Menininkų kūryba, įkvėpta pentagramos simbolio.

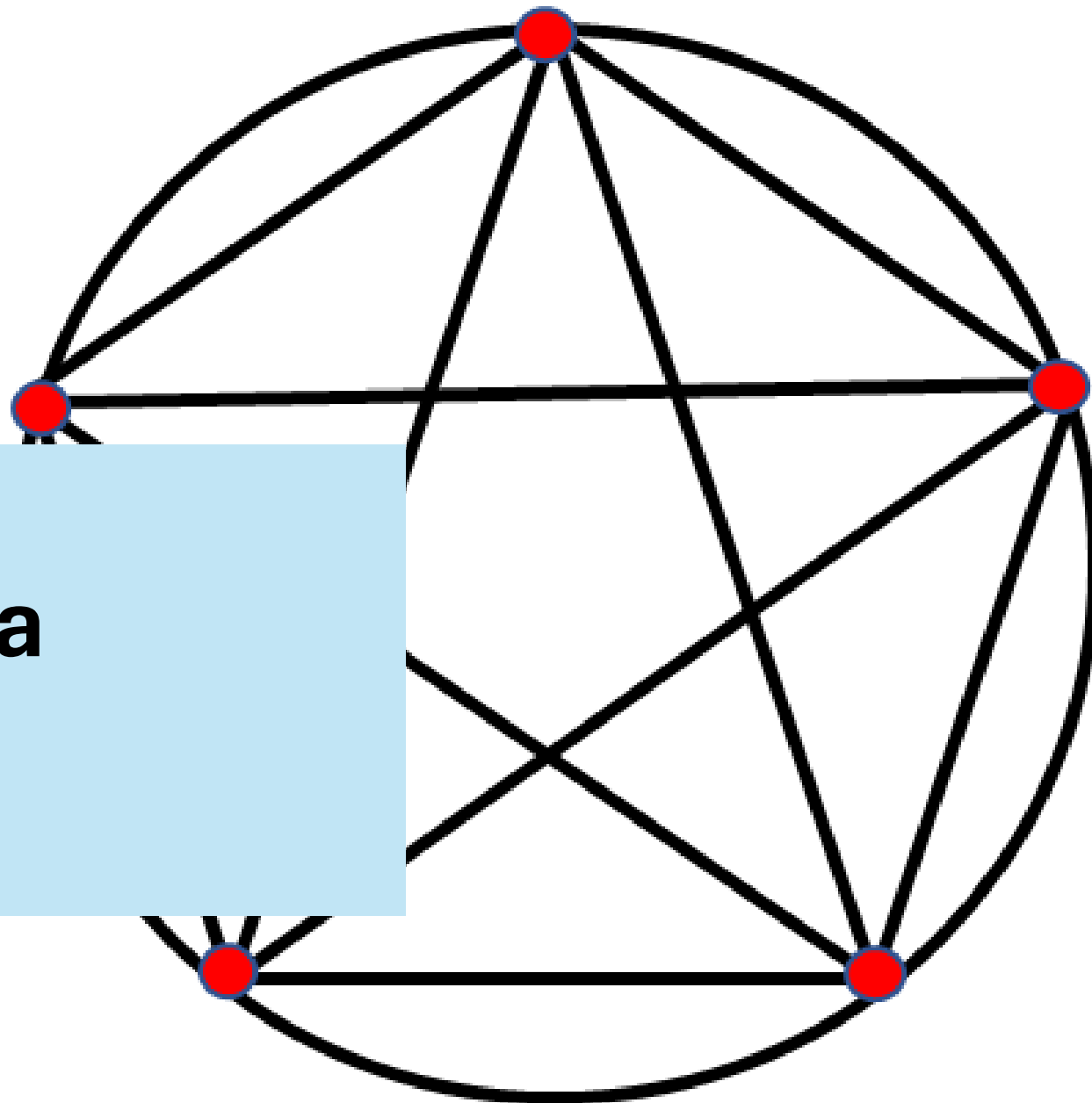
Šiuolaikinė interpretacija:

- Pentagramos simbolis šiuolaikinėje kultūroje.
- Vilniaus pentogramos kaip miesto identiteto dalis

Matematinis aspektas

Pentagrama skirtingose kultūrose

Pentagrama, penkiakampė žvaigždė, yra vienas seniausių ir universaliausių simbolių, naudojamų įvairiose kultūrose nuo senovės iki šių dienų. Jos reikšmės ir interpretacijos laikui bėgant keitėsi, tačiau visuomet buvo siejamos su gilia simbolika ir mistinėmis reikšmėmis.

Pentagrama skirtingose kultūrose

Senovės Graikija: Pitagoriečiai, senovės graikų filosofai ir matematikai, laikė penkiakampę žvaigždę tobulumo simboliu. Jie manė, kad penkiakampė žvaigždė reprezentuoja sveiką žmogų, kurio galva yra penkiakampio centre, o keturios galūnės – kampuose.

Pentagrama skirtingose kultūrose

Babilonas: Babiloniečiai pentagramą siejo su planeta Venera ir deive **Ištar**. Jie manė, kad ši žvaigždė turi magiškų galių ir gali apsaugoti nuo blogio.

Pentagrama skirtingose kultūrose

Krikščionybė: Krikščionybėje pentagrama kartais buvo siejama su Kristaus penkiomis žaizdomis arba su penkiomis Jėzaus Kristaus žaizdomis. Tačiau vėliau, ypač viduramžiais, pentagrama buvo siejama su demonais ir velniu, dėl ko ji tapo neigiamu simboliu.

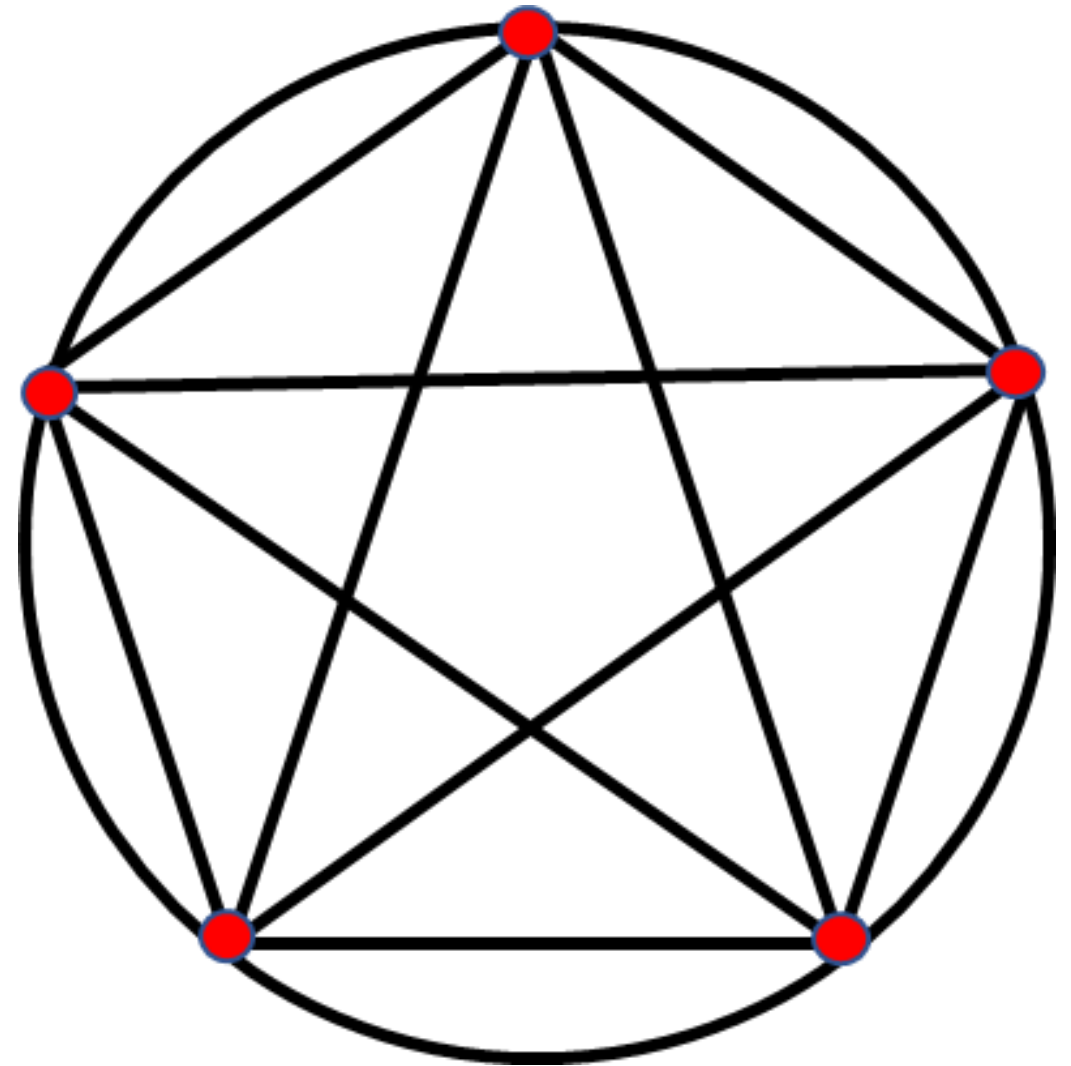
Pentagrama skirtingose kultūrose

Masonai: Masonai naudojo pentagramą kaip savo simbolį, tačiau jos reikšmė šioje organizacijoje buvo gana sudėtinga ir daugiaprasmė. Ji buvo siejama su žmogaus tobulėjimu, kosminėmis jėgomis ir kitomis ezoterinėmis sąvokomis.

Pentagramos atsiradimas Vilniuje

Apie tai, kaip atsirado Vilniaus
pentagramos, nėra vieningos
nuomonės. Yra keletas teorijų ir
legendų

Pentagramos atsiradimas Vilniuje: legendos ir istoriniai faktai

Mistiška apsauga: Kiti teigia, kad pentagrama buvo naudojama kaip apsaugos simbolis nuo piktųjų jėgų. Vilniaus įkūrimo legenda pasakoja apie sapną, kuriame buvo matoma geležinė vilko skulptūra, o tai galėjo būti siejama su penkiakampės žvaigždės simbolika.

Pentagramos atsiradimas Vilniuje: legendos ir istoriniai faktai

Atsitiktinumas: Dar kiti mano, kad Vilniaus pentagramos forma yra daugiau atsitiktinumas, susijęs su miesto organiniu augimu ir reljefo ypatumais.

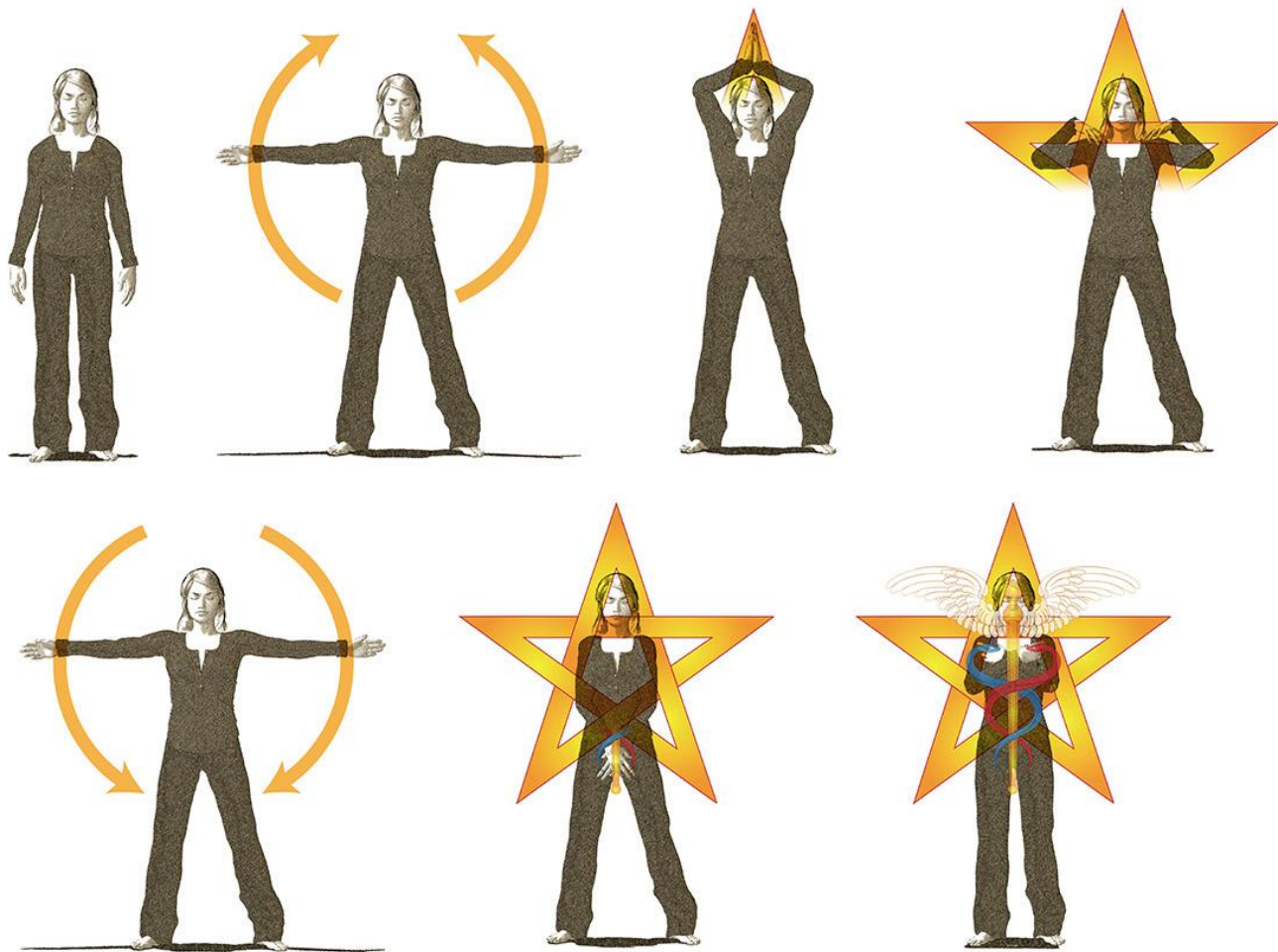

Pentagramos reikšmės kaita laikui bėgant

Pentagramos reikšmės laikui bėgant labai keitėsi. Nuo teigiamo, su tobulumu ir apsauga siejamo simbolio, ji virto neigiamu, su velniu ir magija siejamu ženklu. Šiuolaikinėje kultūroje pentagrama dažnai yra naudojama kaip universalus simbolis, turintis įvairias reikšmes priklausomai nuo konteksto.

Vilniuje pentagrama yra tapusi miesto simboliu, asocijuojamu su jo **istorija**, **mistika** ir **unikalumu**. Ji yra naudojama įvairiuose meno kūriniuose, suvenyruose ir miesto reklaminiuose leidiniuose.

Pentagrama: Mitologija, Simbolika ir Ryšys su Žmogumi bei Kosmosu

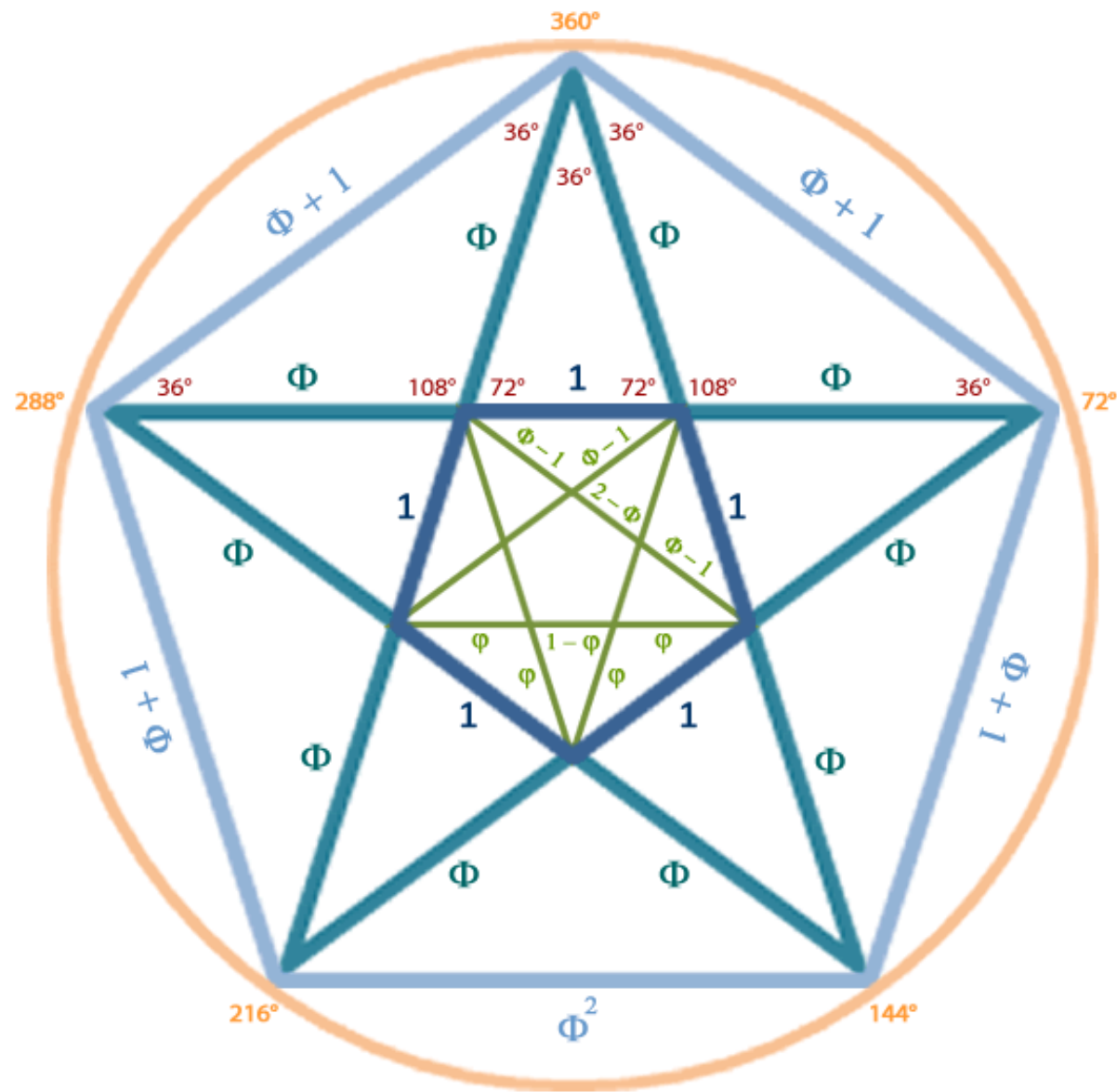
Pentagrama nuo seno buvo laikoma galingu apsaugos simboliu. Šis įsitikinimas atsirado dėl kelių priežasčių

Pentagrama simbolizuoja Pasaulio Gelbėtoją, Dievo Žodį, tapusį kūnu. Tai mums primena Jono evangeliją, kai ji remiasi Dievo žodžiu

Pentagrama kaip apsaugos simbolis

Geometrija ir harmonija: Taisyklinga penkiakampė žvaigždė simbolizuoja kosminę harmoniją ir pusiausvyrą. Manoma, kad tokia harmoninga forma gali atbaidyti neigiamas jėgas.

Dimensions of the pentagram and pentagon with relation to Phi - Φ "The Golden Ratio"

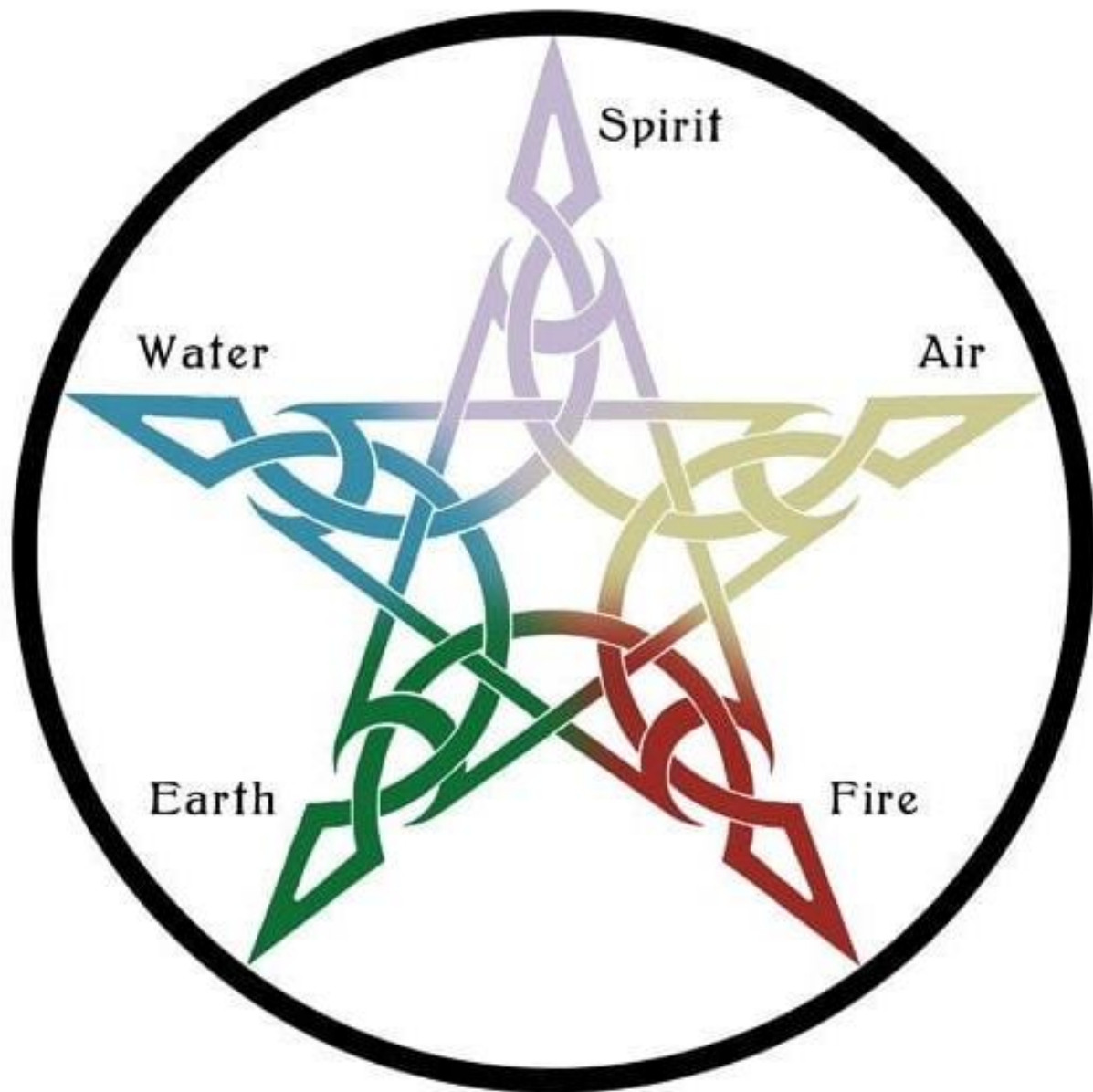
$$\frac{1}{\Phi} = \frac{\sqrt{5} - 1}{2}$$

$$\Phi - 1 = \varphi$$

$$\Phi = \frac{\sqrt{5} + 1}{2}$$

$$\Phi^2 = \Phi + 1$$

$$\Phi^2 = \frac{\sqrt{5} + 3}{2}$$

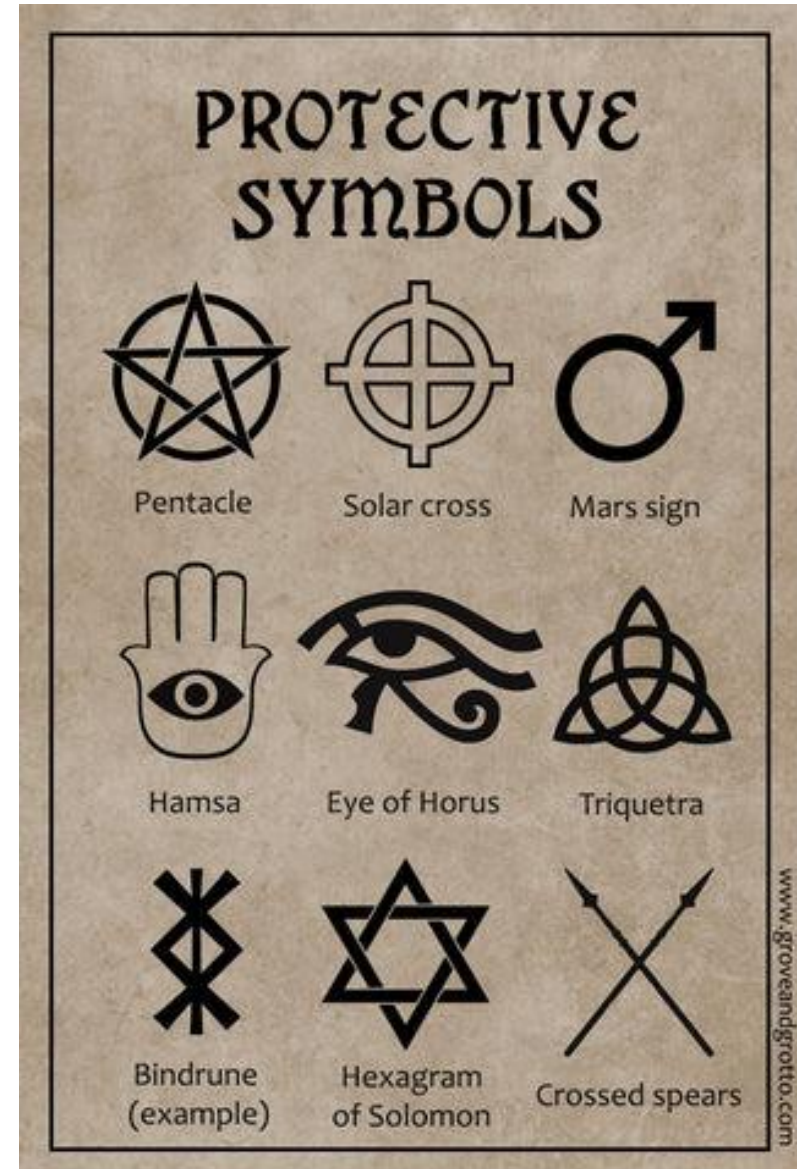
Pentagrama kaip apsaugos simbolis

Elementų ir stichijų sąjunga:

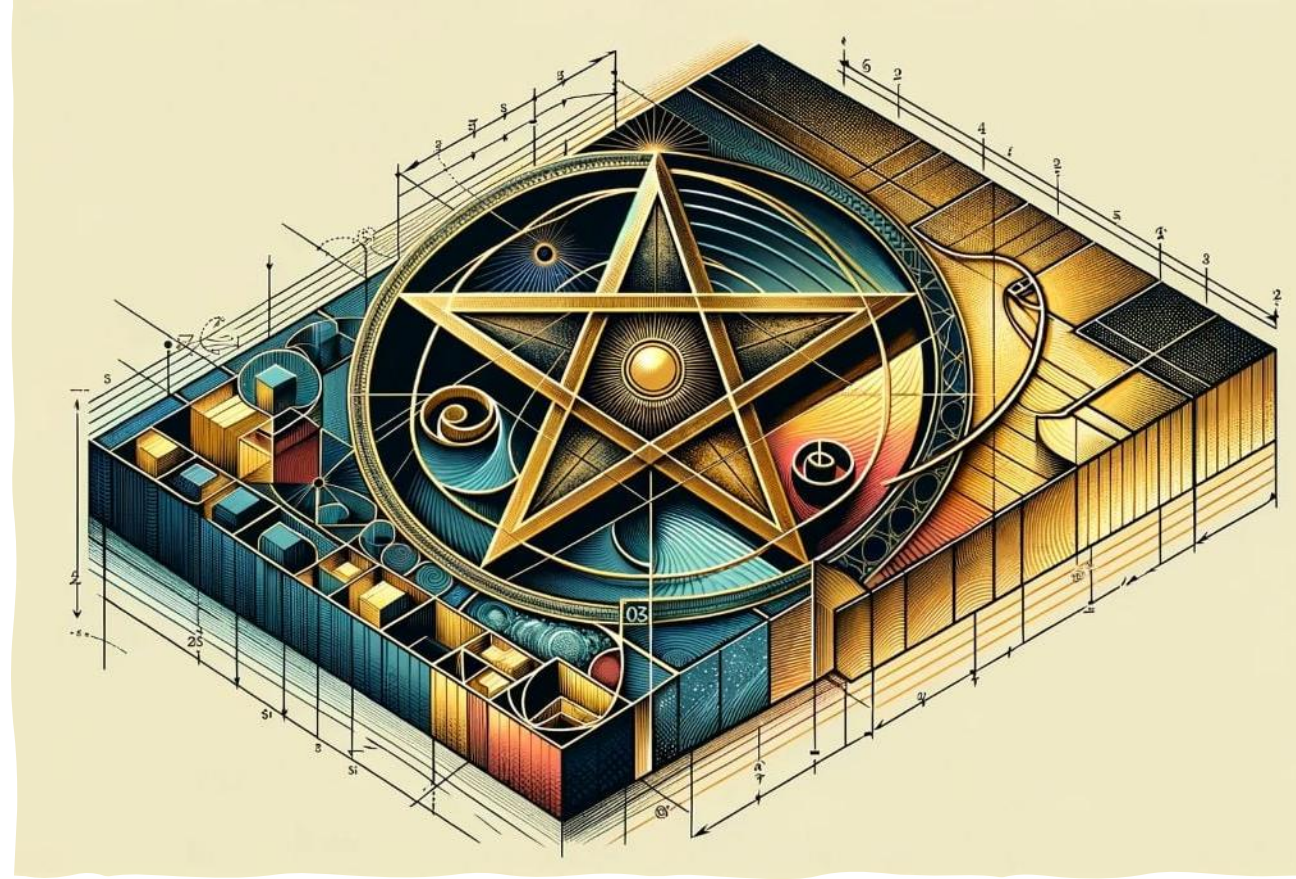
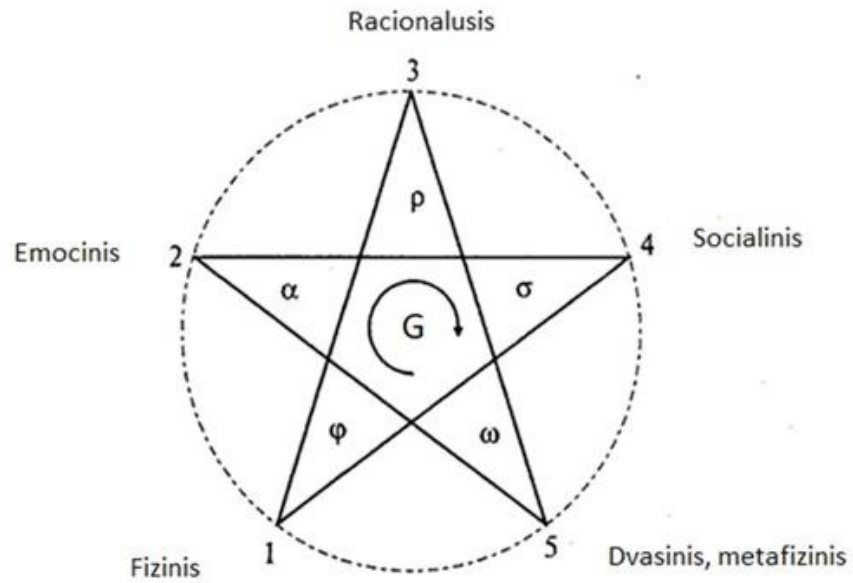
Pentagramos penki spinduliai dažnai buvo siejami su keturiais pagrindiniais elementais (žemė, oras, ugnis, vanduo) ir penktuoju – eteriu ar dvasia. Ši sąjunga simbolizavo visatos vientisumą ir buvo laikoma galinga apsauga.

Pentagrama kaip apsaugos simbolis

Magija ir okultizmas: Daugelis kultūrų naudojo pentagramą magiškiems ritualams ir apeigoms. Manoma, kad nupiešta ar išraižyta pentagrama gali sukurti apsauginį barjerą aplink asmenį ar vietą.

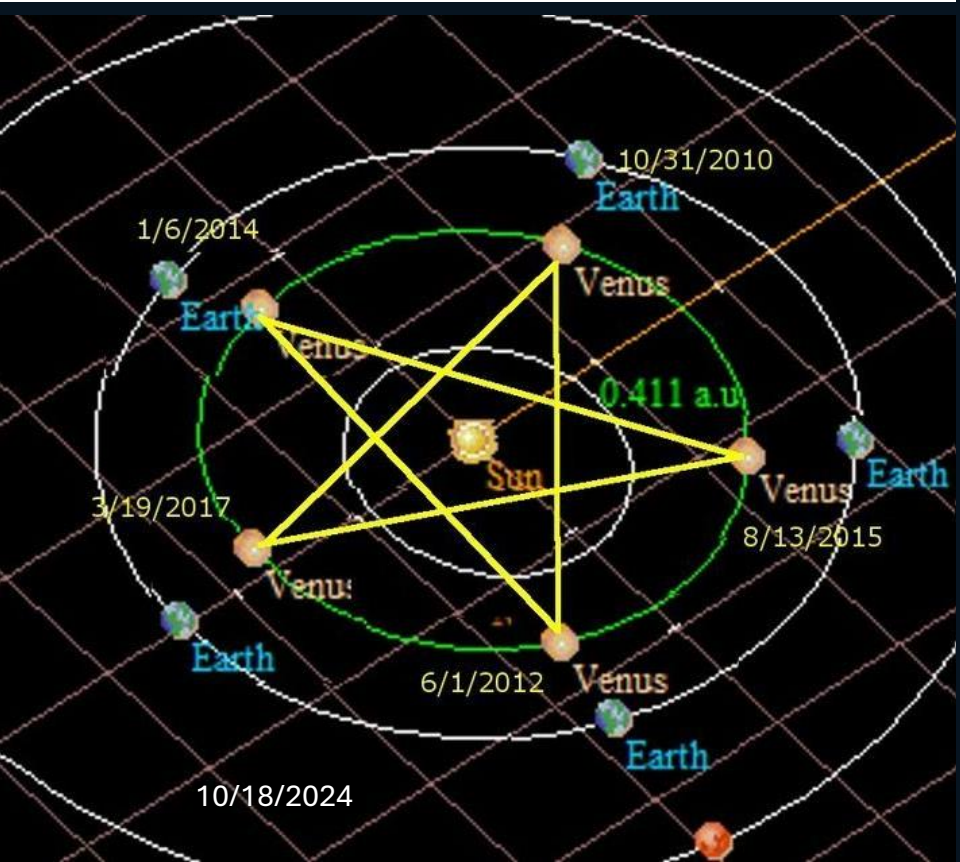

S. Gingerio Pentagrama
5 lygmenys

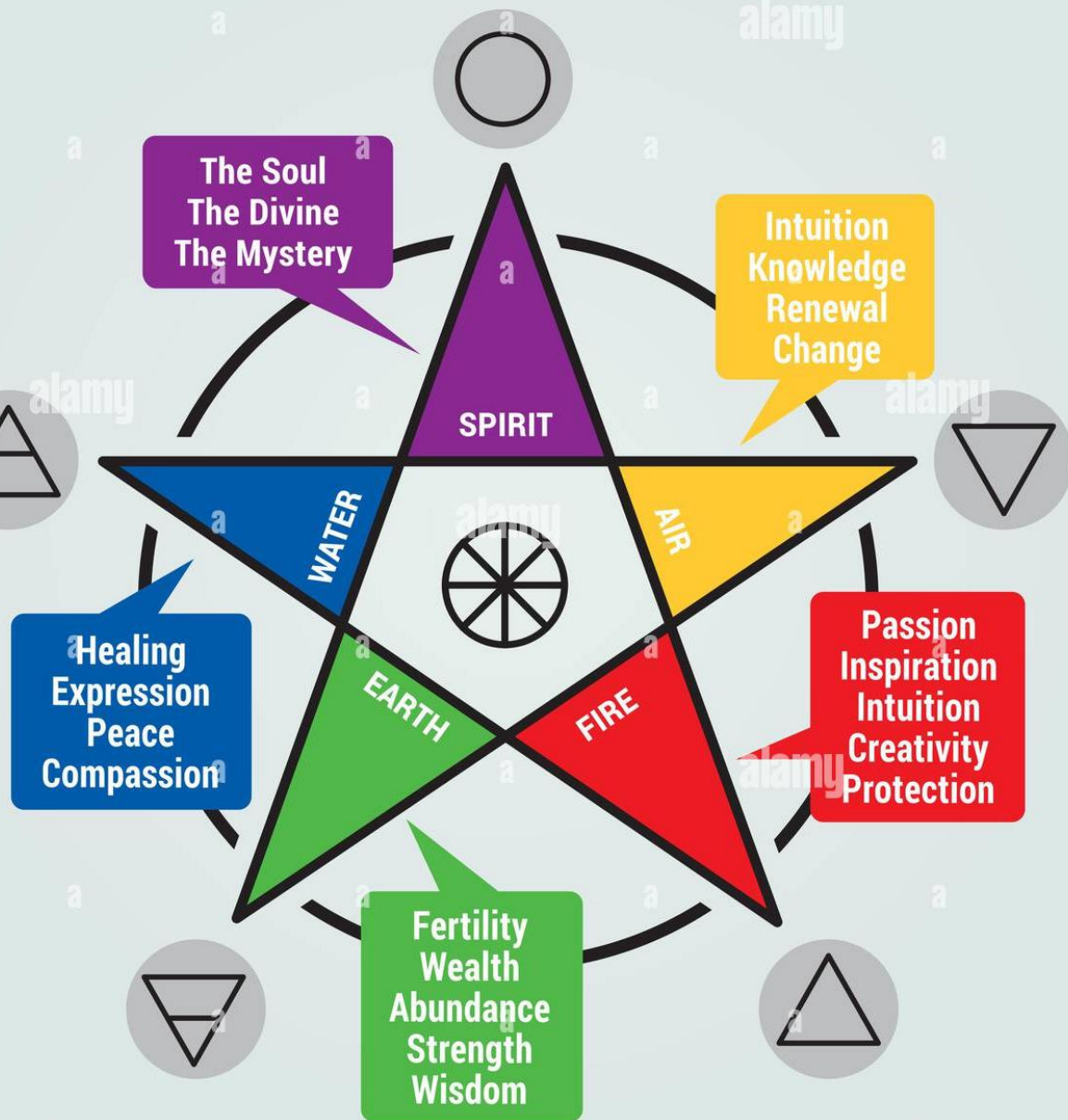
Pentagramos ryšys su žmogumi ir kosmosu

Pentagramos ryšys su žmogumi ir kosmosu

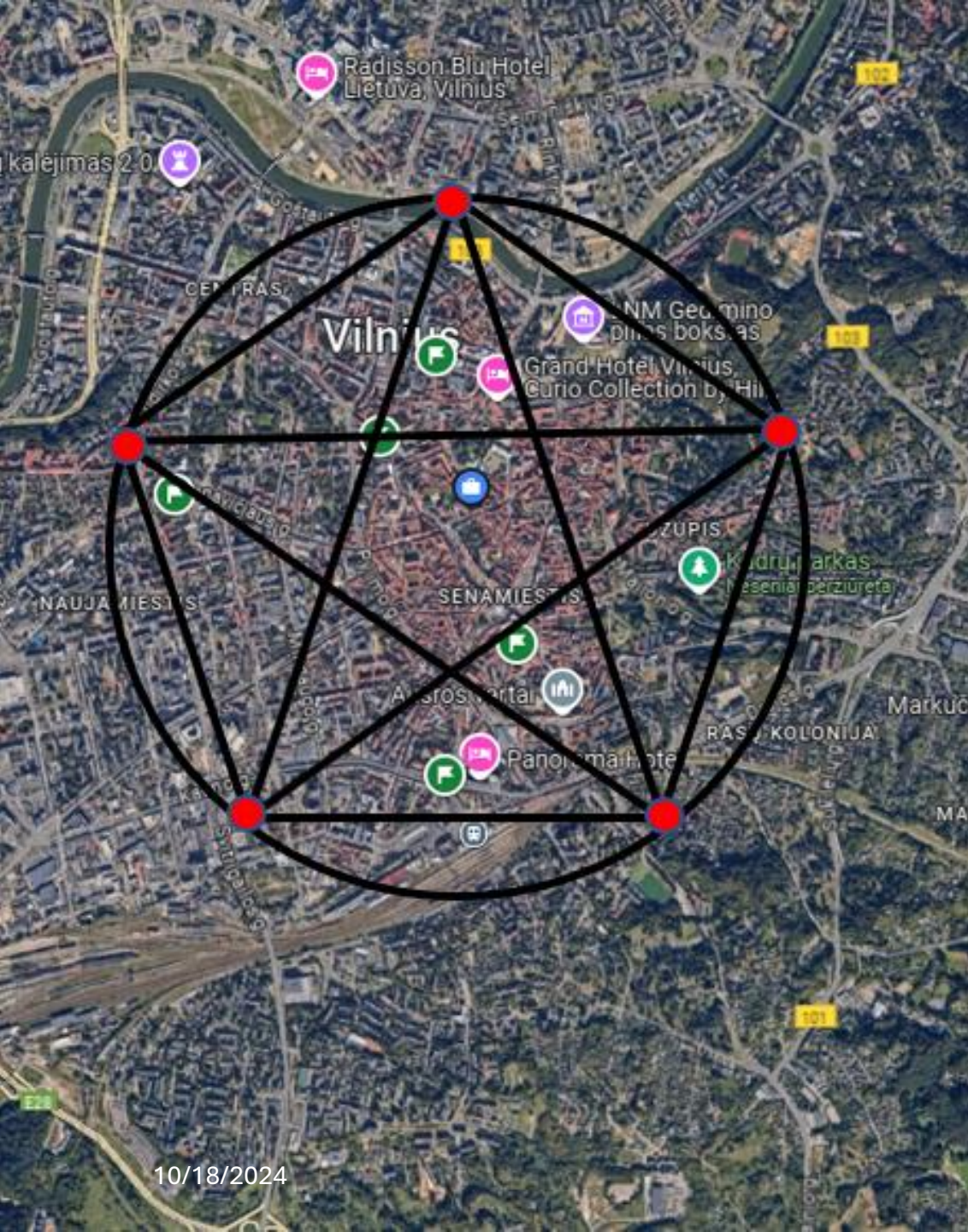
Kosminė tvarka: Pentagramos penki spinduliai taip pat buvo siejami su penkiomis planetomis, matomomis plika akimi: Merkuriju, Venera, Marsu, Jupiteriu ir Saturnu. Tai pabrėžė žmogaus ir kosmoso ryšį bei žmogaus vietą kosminėje tvarkoje.

WICCAN PENTAGRAM

Pentagramos ryšys su žmogumi ir kosmosu

Dvasinis tobulėjimas: Daugelis ezoterinių tradicijų naudojo pentagramą kaip dvasinio tobulėjimo simbolį.

Vilniaus pentagramos specifinė simbolika

Nors bendroji pentagramos simbolika yra gana universali, Vilniaus pentagramos atveju gali būti ir specifinių interpretacijų.

Keletas galimų paaiškinimų:

- 1. Miesto apsauga:** Kaip jau minėta, pentagrama galėjo būti naudojama kaip simbolis, saugantis miestą nuo negatyvių jėgų ir užtikrinantis jo klestėjimą.

Vilniaus pentagramos specifinė simbolika

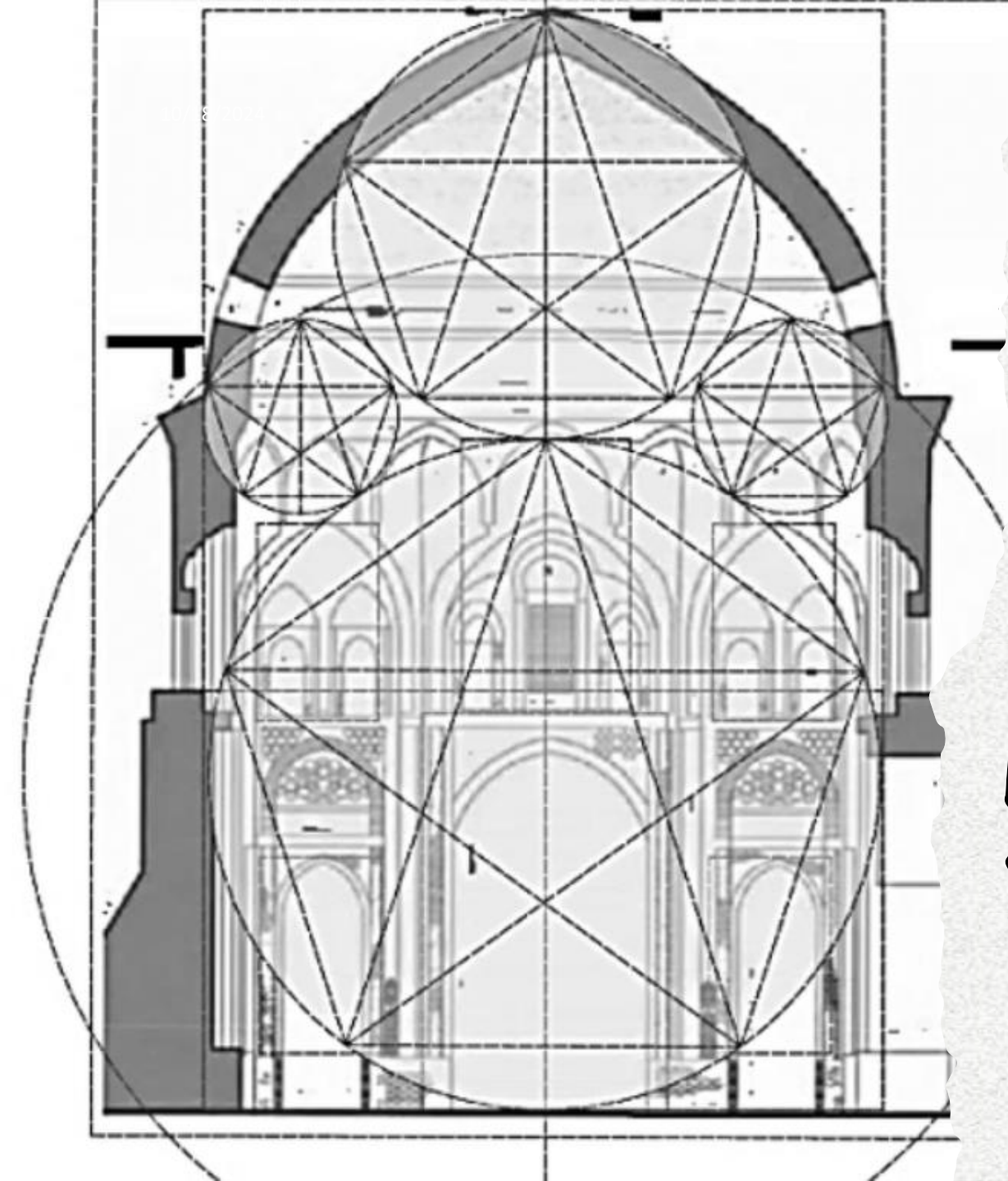
pixtastock.com - 96242402

2. Alchemija ir astrologija:
Vilniaus įkūrėjai galėjo būti susipažinę su alchemijos ir astrologijos idėjomis, kurios dažnai siejamos su pentagrama.

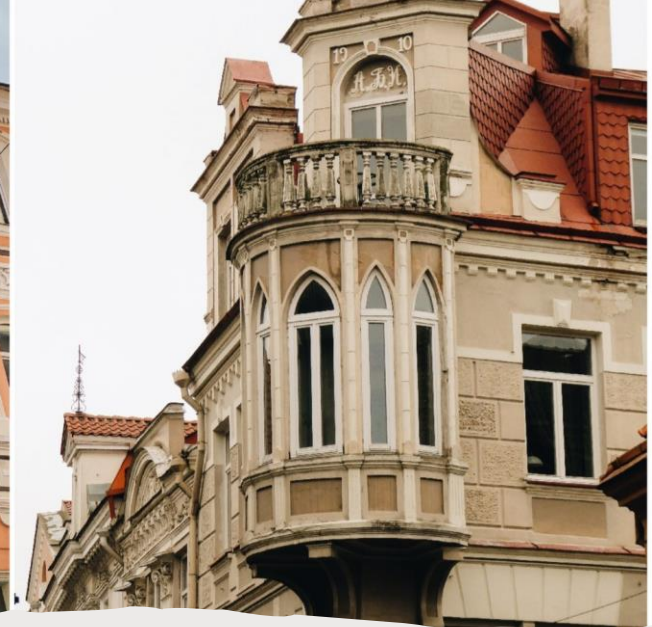
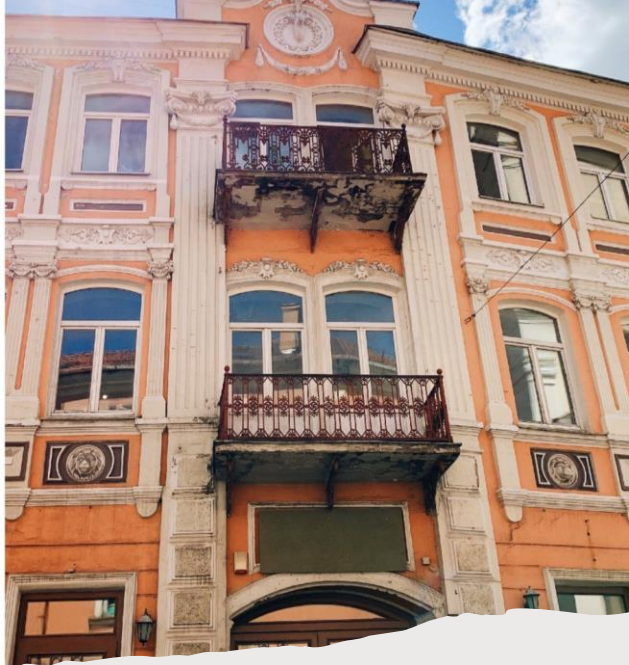
Vilniaus pentagramos specifinė simbolika

Miesto planas kaip kosminis modelis: Yra teorija, kad Vilniaus senamiesčio planas atspindi kosminę tvarką, o pentagrama simbolizuoja miesto vietą visatoje.

Pentagramos motyvai Vilniaus architektūroje

Vilniaus senamiesčio architektūroje pentagramos motyvas pasitaiko įvairiomis formomis ir detalėmis. Nors dažnai jis nėra toks akivaizdus kaip, pavyzdžiui, kryžiai ar kitos religinės simbolikos, tačiau atidžiau įsižiūrėjus galima atrasti įdomių detalių

Pentagramos motyvai Vilniaus architektūroje

Langų ir durų formos: Kai kurių pastatų langai ir durys turi penkiakampę formą arba papuošti ornamentais, kuriuose slypi penkiakampio motyvas.

Pentagramos motyvai Vilniaus architektūroje

Sienų dekoras: Sienų tinkuose, freskose ar raižiniuose galima aptikti subtilų penkiakampės žvaigždės motyvą.

Pentagramos motyvai Vilniaus architektūroje

Statinių išdėstymas: Kai kurie tyrinėtojai teigia, kad kai kurių Vilniaus senamiesčio pastatų išdėstymas galėjo būti planuojamas atsižvelgiant į pentagramos principus.

Ne visada pentagramos motyvas Vilniaus architektūroje yra sąmoningas ir planuotas. Kartais tai gali būti atsitiktinis sutapimas arba tiesiog dekoratyvinis elementas.

Pentagrama, kaip universalus ir daugiaprasmis simbolis, jau šimtmečius įkvepia menininkus. Vilniuje taip pat galima rasti daugybę meno kūrinių, kuriuose naudojamas pentagramos motyvas

Pentagramos motyvai mene

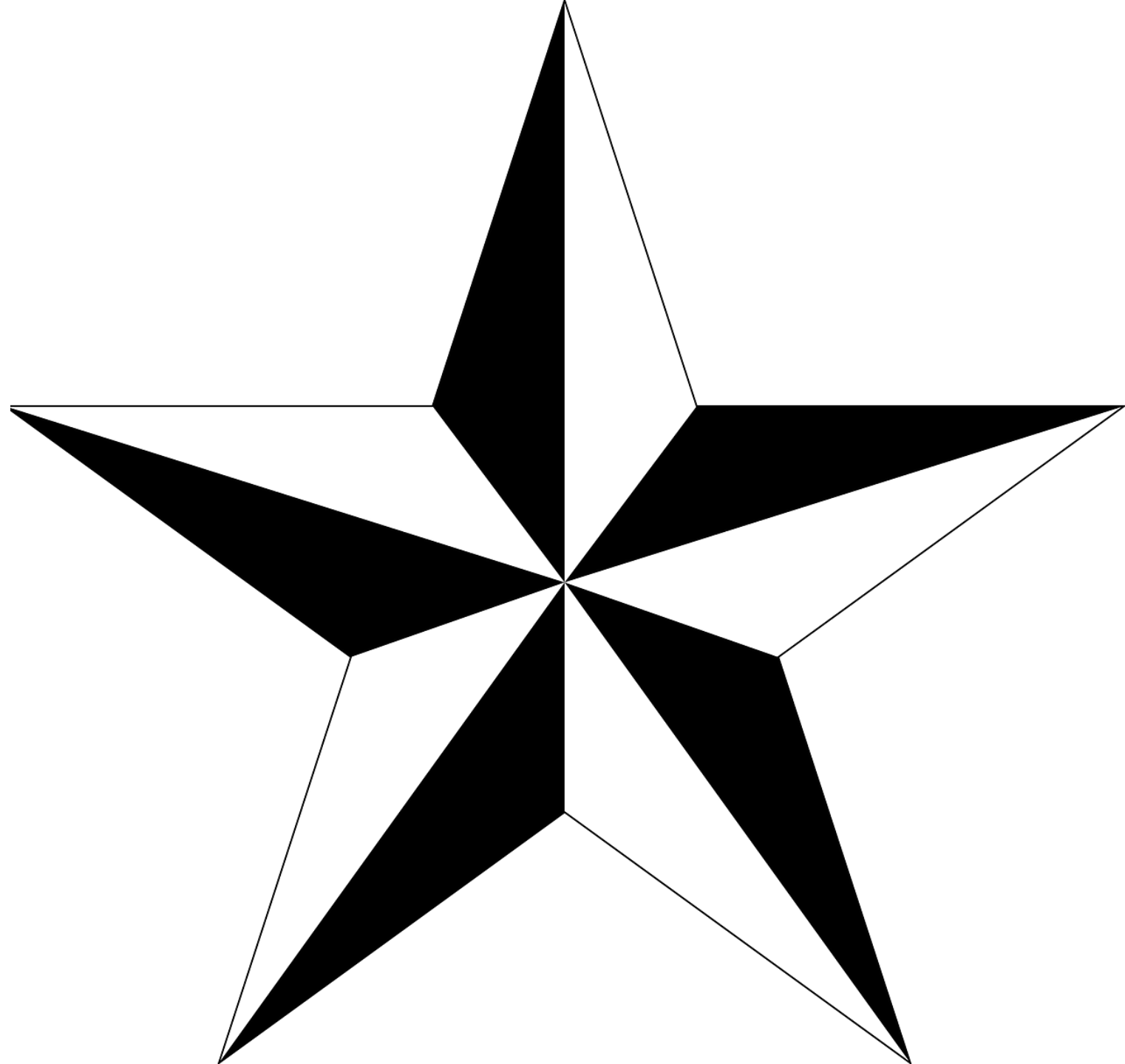
Menininkų kūryba, įkvėpta pentagramos simbolio

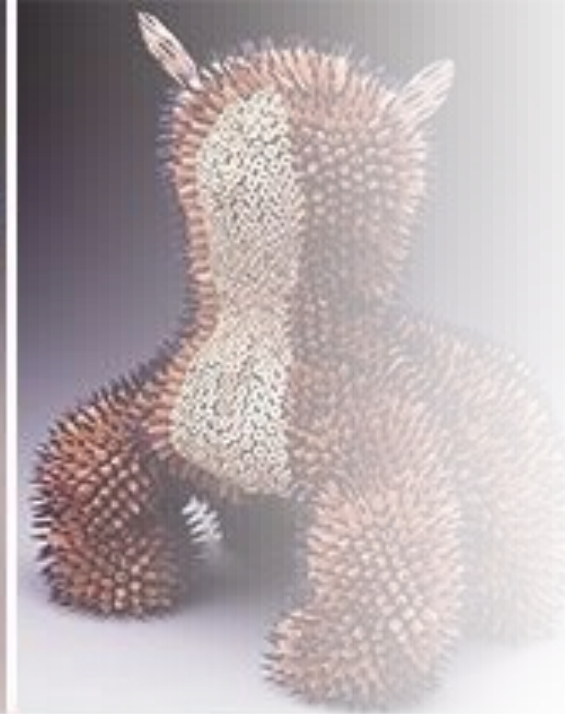
Tapyba: Daugelis Lietuvos
dailininkų yra kūrę
paveikslus, kuriuose
pentagrama yra pagrindinis
arba papildomas motyvas.

Menininkų kūryba, įkvėpta pentagramos simbolio

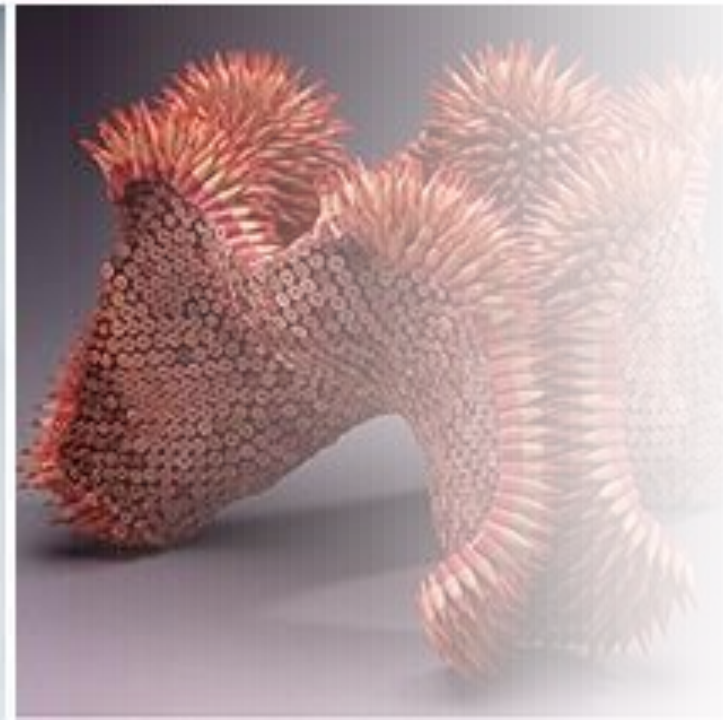
Grafika: Grafikos kūriniuose
pentagrama gali būti naudojama
kaip abstraktus ar simbolinio
vaizdo elementas.

Menininkų
kūryba, įkvėpta
pentagramos
simbolio

Šiuolaikinis menas:
Šiuolaikiniai
menininkai dažnai
eksperimentuoja su
pentagrama,
suteikdami jai naujų
interpretacijų ir
prasmių.

Menininkų kūryba, įkvėpta pentagramos simbolio

Pentagrama šiuolaikiniame mene
dažnai siejama su mistika, ezoterika,
savęs pažinimu ir kitomis temomis, kurios
aktualios šiuolaikiniam žmogui.

Juvelyrika: Vilniaus juvelyrai kuria papuošalus, kuriuose naudojami pentagramos motyvai.

**Menininkų kūryba,
įkvėpta pentagramos
simbolio**

Pentagrama šiuolaikinėje kultūroje ir Vilniaus identitete

Šiandien pentagrama yra daugiaprasmiškas simbolis, naudojamas įvairiose kultūrose ir kontekstuose

Pentagramos simbolis
šiuolaikinėje kultūroje

Mistika ir okultizmas: Pentagrama dažnai siejama su ezoterika, magija ir okultiniais mokslais. Ji naudojama įvairiuose neopagoniškuose ir okultiniuose ritualuose.

Pentagramos simbolis šiuolaikinėje kultūroje

Apsauga ir balansas: Pentagrama išlaiko savo senąją reikšmę kaip apsaugos simbolis. Ji taip pat gali simbolizuoti penkių elementų (žemės, oro, ugnies, vandens ir eterio) balansą.

Pentagramos simbolis šiuolaikinėje kultūroje

Grožis ir harmonija: Dėl savo geometrinio tobulumo pentagrama dažnai naudojama mene, dizaino ir architektūroje kaip grožio ir harmonijos simbolis.

Pentagramos simbolis šiuolaikinėje kultūroje

Individualumas ir savirealizacija: Šiuolaikinėje kultūroje pentagrama kartais interpretuojama kaip individualumo ir savirealizacijos simbolis.

Pentagramos simbolis šiuolaikinėje kultūroje

Priklausomybė subkultūrai:

Pentagrama yra populiarus simbolis kai kuriose subkultūrose, tokiose kaip gotika, metalas ir neopagonybė.

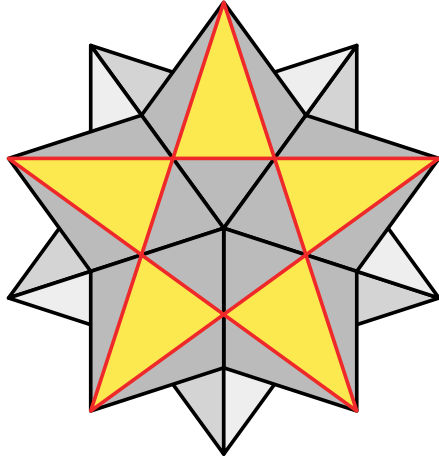

Šiuolaikinėje kultūroje Vilniaus pentagramos simbolis yra daugiafunkcis

Apibendrinant, Vilniaus pentagramos simbolis yra dinamiškas ir nuolat besikeičiantis, atspindintis tiek miesto istoriją, tiek šiuolaikines tendencijas. Jis yra svarbi miesto identiteto dalis, kuri jungia praeitį su dabartim ir kuria unikalų Vilniaus įvaizdį.

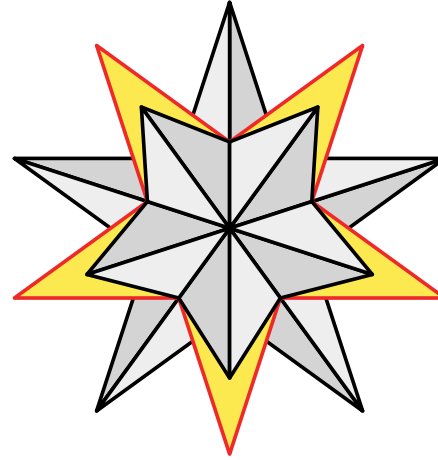
Keplerio-Puanso kūnai

{5/2, 5}

Mažasis žvaigždinis
dodekaedras

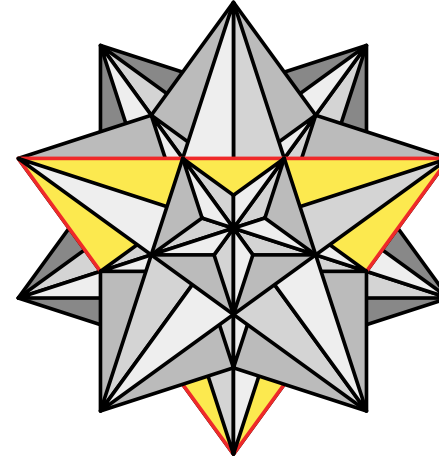
Siena: pentagrama

{5/2, 3}

Didysis žvaigždinis
dodekaedras

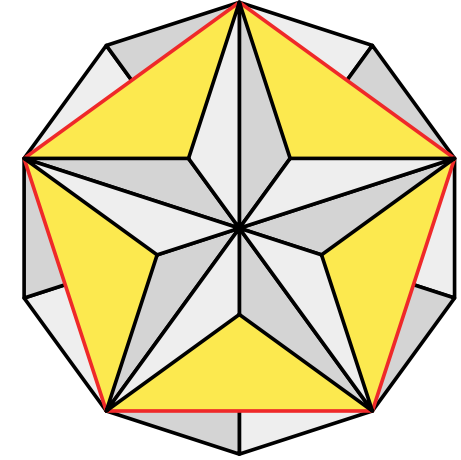
Siena: pentagrama

{3, 5/2}

Didysis
ikosaedras

Siena: trikampis

{5, 5/2}

Didysis
dodekaedras

Siena: penkiakampis

Matematinis aspektas

Matematika pamokoje apie Vilniaus pentagramas

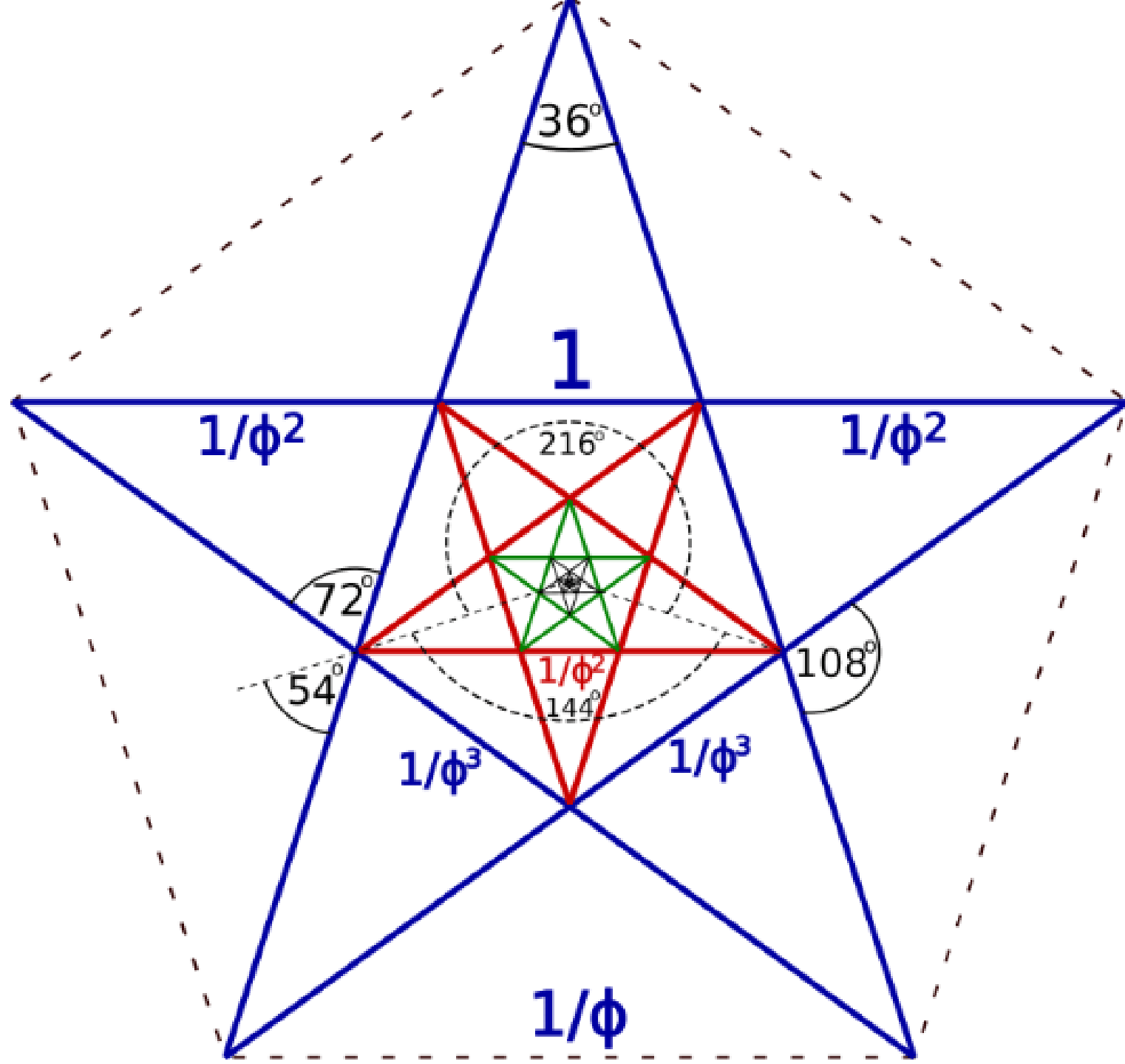
Aukso pjūvis

Geometrija

Fraktalai

Koordinatės

Simetrija

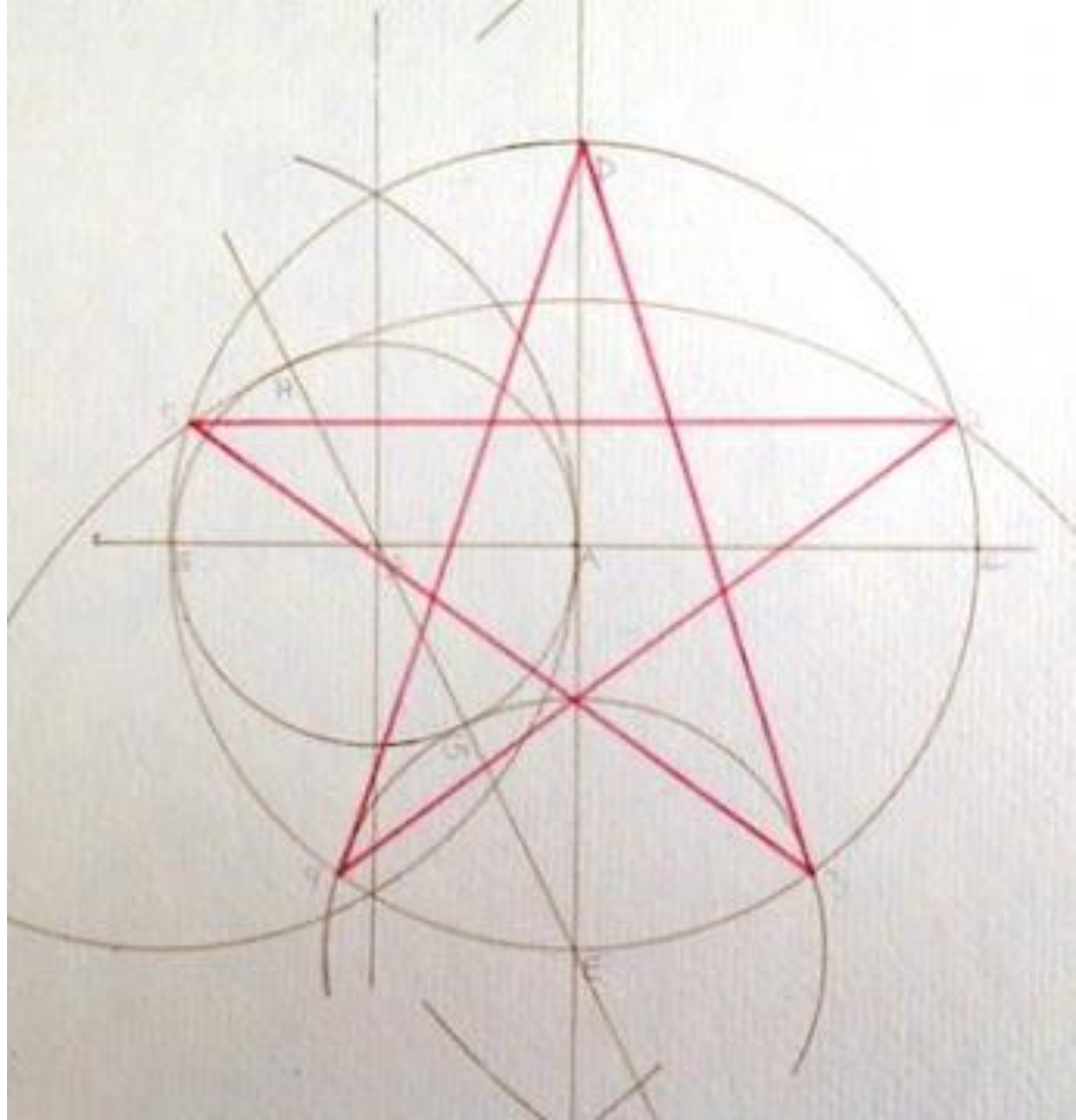
Kaip nubraižyti pentagramą

Pentagrama yra labai graži ir simetriška pfigūraaveikslas. Ji naudojama įvairiuose kontekstuose, nuo meno ir architektūros iki magijos ir simbolikos.

Pentagrama – tai penkiakampė žvaigždė, kurią sudaro penki tiesūs brūkšniai. Pažiūrėkime, kaip paprastai ją nubraižyti.

Reikės:

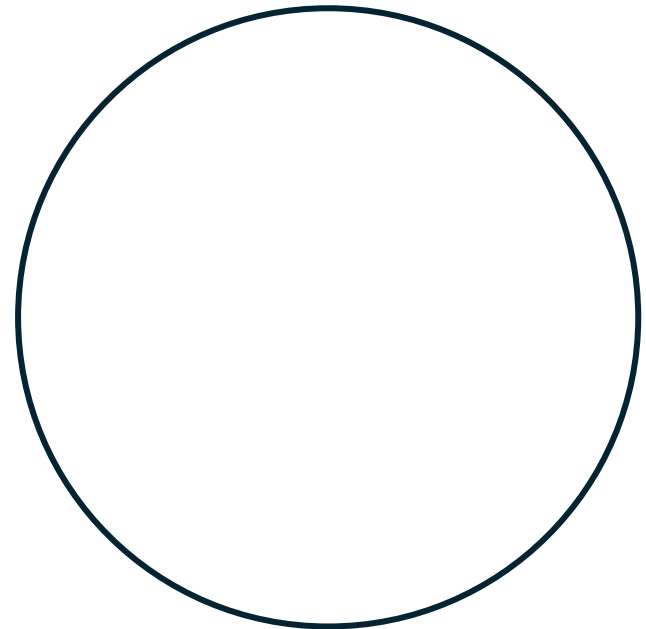
- Lapo
- Pieštuko
- Liniuotės
- Transporterio
- Skriestuvo

Žingsniai

1. Nubraižykite apskritimą:

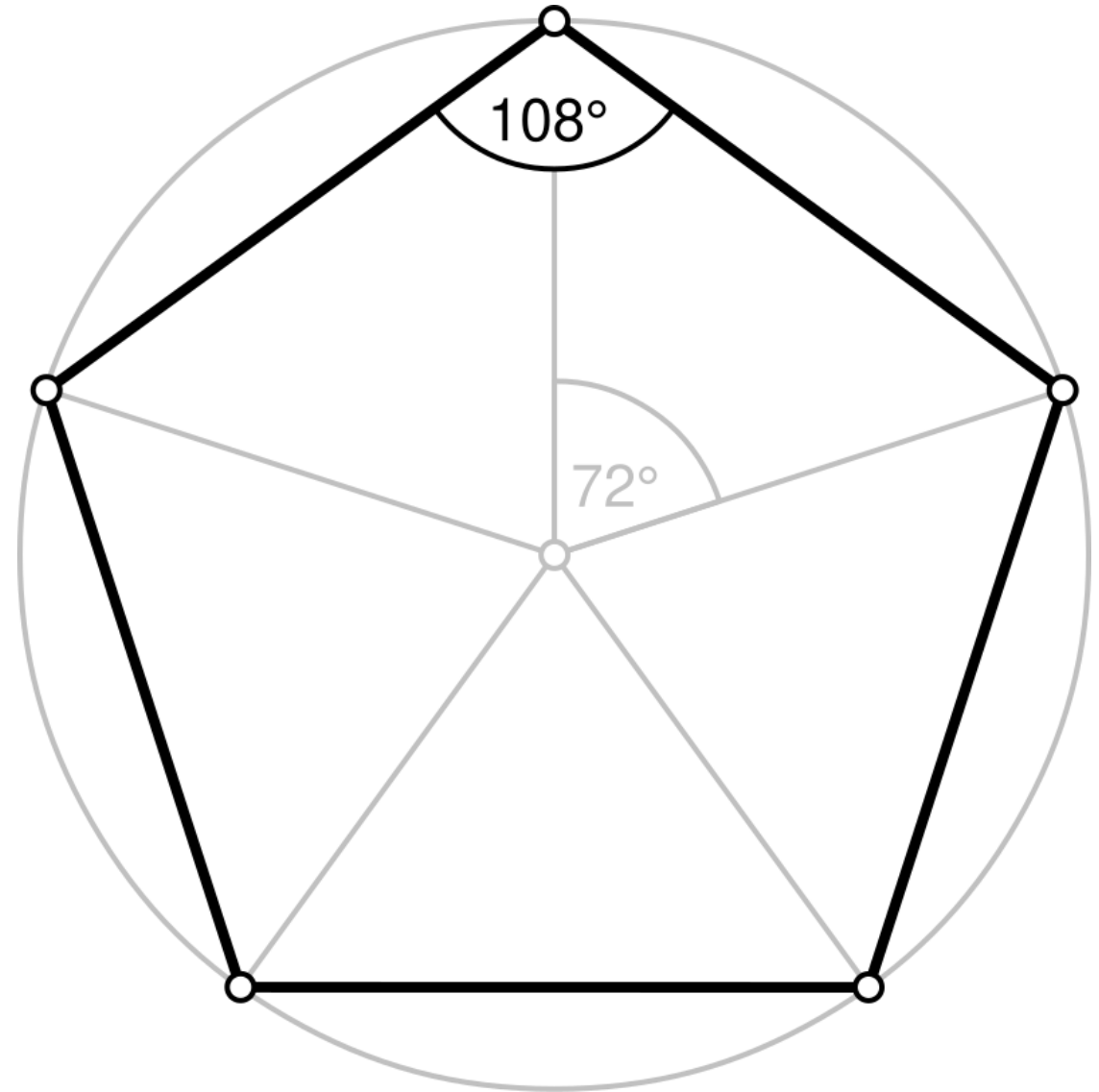
Naudojant liniuotę ir pieštuką, nubraižykite kuo taisyklingesnį apskritimą. Jis bus tavo pentagramos pagrindas.

Žingsniai

2. Padalykite apskritimą į 5 lygias dalis:

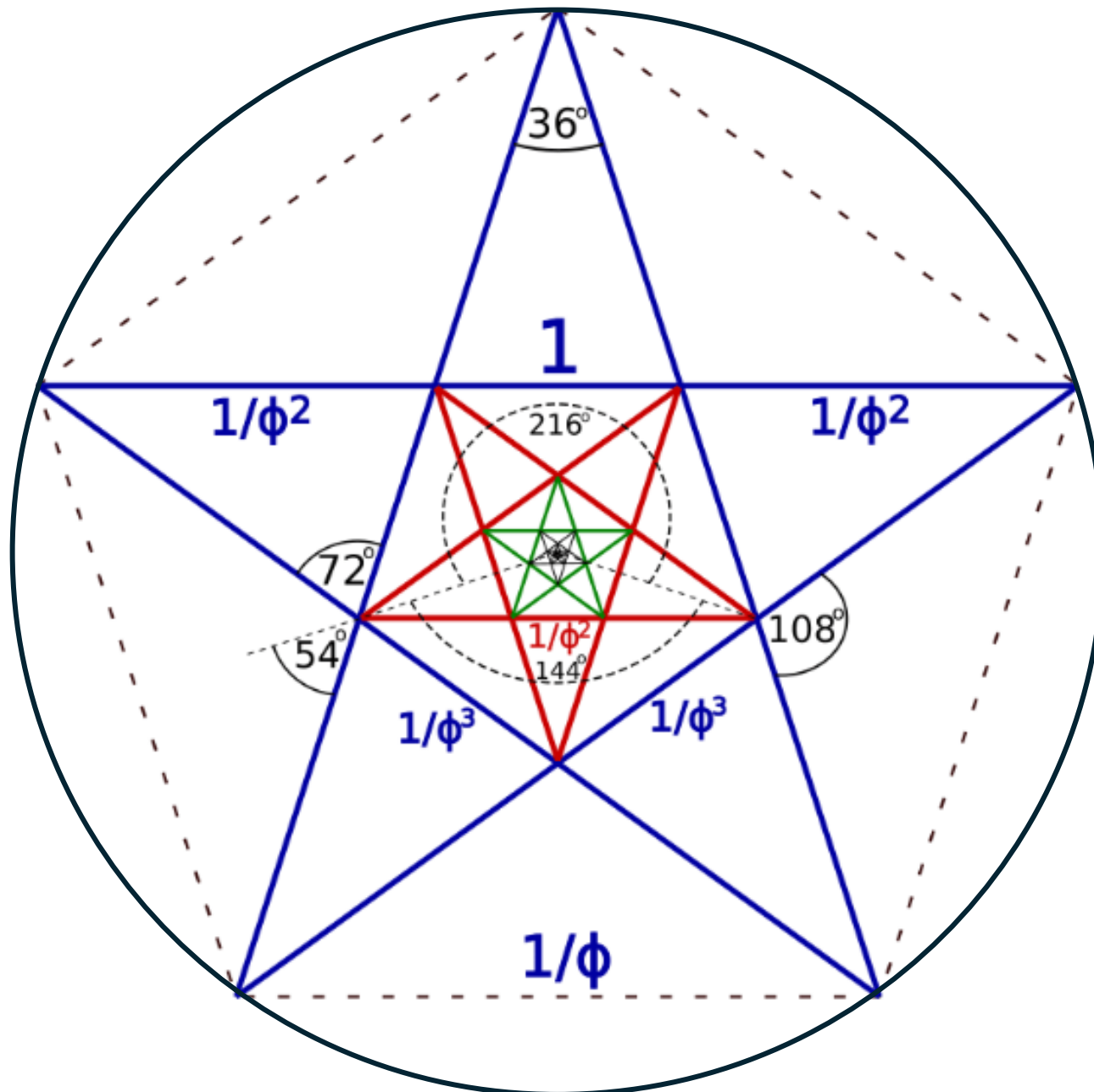
- Tam galite naudoti transporterį ir padalyti 360 laipsnių iš 5. Gausite **72** laipsnius – tai bus kampas tarp kiekvieno taško, kurį pažymėsite ant apskritimo.
- Pažymėkite šiuos 5 taškus ant apskritimo.

Žingsniai

3. Sujunkite taškus:

- Pradėkite nuo bet kurio pažymėto taško ir sujunkite jį su antru tašku, praleisdami kitą.
- Tęskite jungimą taip, kad kiekvienas brūkšnys kirstų kitą brūkšnį, kol grįšite į pradinį tašką.

Kaip nupiešti pentagramą Paint programoje

Nubraižykite apskritimą:

1. Laikydami nuspaustą kairį pelės mygtuką, nubraižykite kuo taisyklingesnį apskritimą. Tai bus mūsų pentagramos pagrindas.

Padalykite apskritimą į 5 dalis:

2. Pažymėk pirmuosius du taškus priešingose apskritimo pusėse.
3. Dabar, naudodami liniuotę (arba tiesiog įvertindamas akimis), pabandykite padalyti likusią apskritimo dalį į 3 lygias dalis. Pažymėkite šiuos taškus. Turėsite 5 tolygiai išdėstyti taškus ant apskritimo.

Sujunkite taškus:

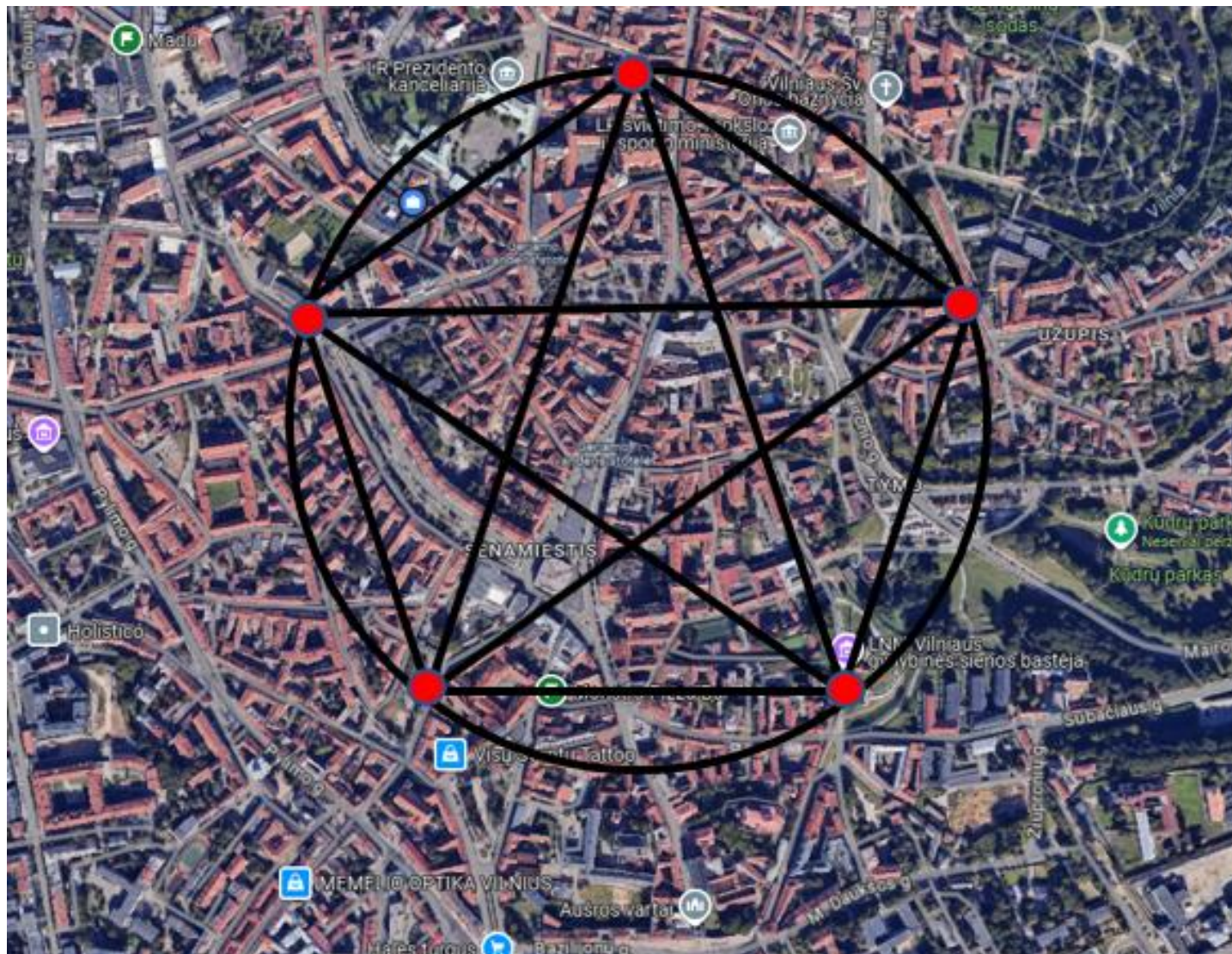
4. Pradėkite nuo bet kurio pažymėto taško ir sujunkite jį su antru tašku, praleisdami kitą. Tęskite jungimą taip, kad kiekvienas brūkšnys kirstų kitą brūkšnį, kol grįšite į pradinį tašką.

Išlygink linijas:

5. Jei kuri nors linija nėra pakankamai tiesi, naudokite linijos įrankį dar kartą, kad ją pataisytumėte.

UŽDUOTIS

NUSIPIEŠKITE PENTAGRAMĄ IR
APLANKYKITE JĄ

Žemėlapių paruošimas

1. Atidarykite interaktyvų Vilniaus žemėlapij (pvz., Google maps).
2. Pažymėkite 5 taškus, kurie sudarytų pentagramos viršūnes.
Geriau padarykite norimos Vilniaus dalies žemėlapijo ekrano nuotrauką (screenshot) ir įdėkite jį, tarkime, Word programą. Tada virš šios iliustracijos uždėkite sukurtą pentagramą.
Būtų labai prasminga, jeigu Vilniaus miesto dalis būtų šalia Jūsų mokyklos.
3. Kartokite šiuos veikmus tol, kol gausite Jums patinkantį variantą.
4. Pentagramos taškai - Jūsų maršruto taškai.

Vietos aplankymas

- Apsilankykite kiekvienoje iš pažymėtų vietų.
- Atlikite tyrimą apie kiekvieną vietą: jos istoriją, architektūrą, įdomius faktus.
- Užfiksukite savo patirtis ir įspūdžius.
Patogiau tai atlikti Jūsų išmaniajame telefone.
- Aplankytas vietas forografuokite.

Rezultatų pristatymas

Grįžę į mokyklą:

- Sukurkite pristatymą, kuriame aprašysite savo kelionę ir tyrimus.
- Naudokite žemėlapij, nuotraukas ir kitą vizualinę medžiagą.
- Dalinkitės savo išvadomis ir įžvalgomis su klasės draugais.

Jūsų grupės unikali istorija

Sukurkite **istoriją**, kur jus nuvedė ši pentagramos kelionė, ką atvėrė mieste ir jumyse.

Kadangi pentagrama yra ne tik matematinė figūra, bet ir magiškas simbolis, galima manyti, kad jūsų pasirinkti taškai yra **neatsitiktiniai**, o pasakoja unikalią jūsų grupės istoriją, kurią jūs turėte atrasti, patirti ir kuria privalote pasidalinti.

Nuostabių
įspūdžių!

